

ایمان مسلمان

جواد اسماعیلی اشکهرانی

مهمترین و اساسی ترین و بهترین چیز برای هر مسلمان ایمان او است که براساس همین ایمان سایر اعمال او مورد قبول واقع می شود. پس از هر چیز یک تعریف صحیح و جامع در مورد ایمان آن است و شاید بهترین تعریف در مورد ایمان کلام مولای متقیان امیرالمؤمنین^(ع) باشد که مولا علی^(ع) در کلمات قصار ۲۲۷ که می فرماید: «الایمان معرفة بالقلب و اقراراً باللسان و عملٌ بالارکان».

مولا علی^(ع) در این کلمه قصار ایمان را دارای سه رکن دانسته اند اولاً معرفت و شناخت ایمان یعنی اول معرفت و شناختی در مورد ایمان پیدا کند. پس اول یک شناخت صحیح و براساس یقین دومین رکن بعد از معرفت افراد زبان را بیان کرده اند یعنی اینکه با زبان افراد به آن چیزی که ایمان دارد را بنماید و سومین مرحله که باید ایمان نتیجه دهد عمل به ایمان یعنی اینکه اگر ایمان به چیزی دارد در عمل هم نشان دهد که به چنین چیزی ایمان دارد یعنی عمل خود نشان دهند اعتقاد و ایمان به آن چیز باشد، بیشتر در این مورد توضیح نمی دهیم فقط در اندازه ارکان ایمان.

حالا این سؤال پیش می آید که انسان باید به چند چیز ایمان داشته باشد، بهترین چیز در این مورد قرآن است که چیزهایی که انسان باید به آن ایمان بیاورد بیان کرده است. آدرس این سوره: بقره آیه ۱۷۷. ﴿آمن بالله واليوم الآخر و الملائكة و الكتاب و النبیین﴾ خداوند در این آیه می فرماید: انسان باید به پنج چیز ایمان داشته باشد. ۱. ایمان به خدا. ۲. ایمان به روز قیامت. ۳. ایمان به ملائکه. ۴. ایمان به کتب که منظور قرآن، تورات و انجیل که تحریف نشده اند بیان کرده و آخرین آن ایمان به پیغمبران یعنی ۱۲۴ هزار پیغمبر که از طرف خدا برای هدایت بشر فرستاده شده.

کسی که هیچ کدام یک از اینها را قبول نداشته باشد کافر و کمتر از این پنج نوع ایمان داشته باشد فاسق است. گاه علوم انسانی و مطالعات حال که معلوم شد که انسان باید به چند چیز ایمان داشته باشد این سؤال مطرح است. مگر ایمان چند نوع است به عبارتی ایمان چهار نوع است.

۱. ایمان تقلیدی. ۲. ایمان تحقیقی. ۳. ایمان حرفی. ۴. ایمان اضطراری

اولین ایمان، ایمان تقلیدی است که شاهد منال آن قرآن سوره انبیاء- آیه ۵۳ و ۵۲ است.

﴿اذ قال لایبه و قومه ما هذه التماثل التي انتم لها عاکفون قالوا وجدنا آباءنا

لها عابدین ﴿﴾ .

این آنجائی است که (ابراهیم) به پدر و قوم خود گفت :
این مجسم هایی که شما همواره عبادتشان می کنید چیستند؟ آنها
همه پاسخ دادند که ما پدران خود را بر پرستش این بتها یافتیم پس
چون پدران آن ها بت پرست بودند آنها هم به تقلید از آن ها بت
می پرستیدند .

دومین نوع ایمان ، ایمان تحقیقی است

که در سوره آل عمران آیه ۱۹۱ - ۱۹۰ ، ﴿انّ فی خلق السموات و الارض و
اختلاف الليل و النهار لآیات لاولی الالباب الذین یذکرون الله قیاماً وعوداً و
علی جنوبهم ویتفکرون فی خلق السموات و الارض ربنا ما خلقت هذا باطلاً
سبحانک فقنا عذاب النار﴾ این آیات دلالت بر ایمان تحقیقی می کند . یعنی

اینکه اگر کسی به آنچه که خداوند در زمین و آسمان آفریده تفکر و تعقل کند پی خواهد برد که این دنیا به
وسیله یک خدایی که از همه موجودات زمین بی نیازتر است و همه موجودات عالم به او نیاز دارند به
وجود آمده است .

سومین نوع از ایمان ، ایمان زبانی است

که فقط با حرف و زبان می گویند ما ایمان داریم ، شاهد مثال سوره حج آیه ۱۱ ﴿و من الناس من
یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به و ان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنيا و الاخرة ذلک
هو الخسران المبین﴾ . در این آیه هم دلالت بر پرستش خدا به زبان و یا به ظاهر است یعنی در این آیه
منظور ایمان حرفی است ، یعنی با حرف و زبان به پرستش خدا می پردازند و چون با حرف و زبان است
وقتی چیزی به آنها می رسد اطمینان خاطر پیدا می کنند و اگر به شر و فقر و آفتی برخورد از دین خدا
روبرگرداند یعنی با حرف می گویند ایمان داریم .

چهارمین نوع از انواع ایمان ، ایمان اضطراری است

یعنی در زمانی که هیچ راهی و چاره ای ندارند می گویند ما ایمان می آوریم ، شاهد مثال قرآن سوره
یونس آیه ۹۰ ﴿و جاوزنا بینی اسرائیل البحر فاتبعهم فرعون و جنوده بغیاً و عدواً حتی اذا ادركه الغرق قال
آمنت انه لا اله الا الذی آمنت به بنوا اسرائیل وانا من المسلمین﴾ . در این آیه چون فرعون دید که خود و
سپاهیان در حال نابود شدن است گفت : اینک من ایمان آوردم درحالی که چنین ایمانی اصلاً فایده ای
ندارد .